

លេកភាសាអីយ ជំនួយលេកខណ៍

ដំឡើងនៅថ្ងៃទី : 19 មិថុនា ឆ្នាំ ២៥៥០

๓) ใช้อักษรที่มีเสียงคุ้น คือใช้อักษรตា ชนิดอักษรคุ ๑๔ ตัว กับอักษรสูง ๑๑ ตัว ซึ่งมีเสียงผันเข้ากันได้ เป็นคู่ๆ ดังนี้

ອັກຫຼາສົ່ງ		ອັກຫຼາສົ່ງ
ເຕ ຕ້າ		ເຕ ຕ້າ
ດ ປ		ງ
ໜ (ກວ-ໜ)		ລ
ທ ດ ທ ພ	ເສີຍງ	ມ ພ ສ
ພ ກ		ສູ ຕ
ຟ		ຜ
ຂ		ໝ

ตัวอย่างดังนี้

คุณแคนซิงข้าวขี้น	เคียงคง
แฟงพักไฟฟ่อฟาง	ผืนฝ้าย
ชาบ่ไทรโคกสน桑	ชอนซูม
ทึ้งถ่อนทุยathomทาย	ເດືອນທອງແຄວເຄີນ

สัมผัสนิดังที่กล่าวมาแล้วนี้ เป็นสัมผัสมีเปลี่ยนไปบังคับ จึงมิได้มีแบบกำหนดมาแต่โบราณ แต่ถ้าไม่มี ก็ขาดสารไฟเรา ซึ่งเป็นยอดของรศ ในเชิงลันทลักษณ เพาะจะนั่น คำประพันธ์ที่ดี จะขาดสัมผัสนิเสียมิได้ เหมือนเกสร เป็นเครื่องเซิดชู ความสวยงามของบุปผาติจะนั่น

คำเป็น คือคำที่ประกอบด้วย สารเสียงยาว (ทิพย์สาร) ในแม่ ก ก้า และคำที่มีตัวสะกด ในแม่กัน กง กມ
เกย (คำที่มีตัว ว สะกด จัดอยู่ในแม่เกย) รวมทั้ง สารสั้นทั้ง ๔ ตัว คือ คำ ไอ เอา เชน
ตา ดำ ชุม เชย คน หง ขาว เหน ย วน คิรว ไฟ

คำไทย คือคำที่ประกอบด้วย สระเสียงสั้น (รัสสระ) ในแม่ ก ก (ยกเว้น อ้ำ อิ ไอ เอา) และคำที่มีตัวสะกด ในแม่ ก ก ก บ เช่น นักจะหรอด กับนักจะปูด จิกพริก ในการแต่งโคลงทุกชนิด ใช้คำไทยแทน เอก ได้

คำนำ คือคำที่ใช้กล่าวขึ้นต้น สำหรับเป็นบทนำ ในคำประพันธ์ เป็นคำเดียวกับ เป็นวิสัย เช่น เมื่อนั้น
บัดนั้น โฉมเฉลียว ของเออย ของรัก รถเออย รถทรง ครานั้น สักว่า ฯลฯ บางทีก็ใช้คำนามตรงๆ เหมือนอย่าง
นามอาลปะนะ เช่น สุริยาระองค ภาร ดวงจันทร ฯลฯ ดังตัวอย่าง ตอบไปนี้

ปทุมา เกิดในใต้ต้ม瓦รี	โสภากحمدจดแสดงสี แต่ไร้รากคีเปือกตาม
ภานุ กลั่นกล่าวเร้าดงวิญญาณ	สุนธรรมธรรสถอยหราฯ วาจาสิ้นลมคอมใน

คำสร้อย คือคำที่ใช้สำหรับลงท้ายบท หรือท้ายบท ของคำประพันธ์ ซึ่งตามธรรมดามีคำซึ่งมีความหมายอยุ่งเหาแล้ว แต่ยังไม่ครบจำนวนคำ ตามที่บัญญัติไว้ ในคำประพันธ์ จึงต้องเติมสร้อยเพื่อให้มีคำ ครบตามจำนวน และเป็นการเพิ่มสำเนียงให้เรา ในการอ่านด้วย คำสร้อยนี้ จะเป็นคำนาม คำวิเศษณ์

คำกริยาบุคคล คำสันธาน หรือคำอุทาน ก็ได้ แต่ถ้าเป็นคำอุทาน ที่มีรูปวรรณยุกต์ ต้องตัดรูปวรรณยุกต์ออก และไม่ต้องมีเครื่องหมายอัศเจริย มิฉะนั้น จะขัดต่อการอ่านของเสนาะ และในการใช้นั้น ควรเลือกคำที่ท่านwang เป็นแบบฉบับปัจจุบัน ดังตัวอย่างดังไปนี้

คำนาม:	พ่อ เมม พี
คำกริยาบุคคล:	เทอนญา
คำสันธาน:	ญาแล กีดี
คำอุทาน:	ญา แย เยย เอย วา อา โน
คำวิเศษณ:	บารนี เลย

คำสรรอยนี้ ต้องเป็นคำเป็น จะใช้คำตายไม่ได้ และใช้เฉพาะบทประพันธ์ ชนิดโคลง และร่าย เท่านั้น

ที่มา